

Vyřizuje:

Mgr. Martin Štancí
asistent poslance
Mgr. et Mgr. Jakuba Michálka
stancim@psp.cz

Úřad pro ochranu osobních údajů

Pplk. Sochora 727/27
Holešovice
17000 Praha 7

Naše sp. značka:

#JMI21282

Do datové schránky [gkbaa2n](#)

Doručovat:

do datové schránky [4memzkm](#)

Datum:

20. 1. 2020

Podatel:

Mgr. et. Mgr. Jakub Michálek
Nar. 6. 2. 1989
Bytem Bořivojova 108, Praha

Podnět k provedení přezkumného řízení

I.

Podatel podal dne 20. 4. 2019 Pražské plynárenské, a.s., IČO 60193492, se sídlem Národní 37, Praha (dále jen „Pražská plynárenská“), žádost o informace ([Příloha č. 1](#)) podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), a uvedl rovněž účel této žádosti. Předmětem žádosti bylo poskytnutí následujících informací:

I. rozpis všech nákladů vzniklých v roce 2017 v koncernu Pražská plynárenská, a.s., ve prospěch Ing. Pavla Janečka (např. odměna a podíl na zisku v Pražské plynárenské, a.s., a jí ovládaných obchodních společnostech, plnění z uzavřených smluv apod.),

II. seznam dalších výhod poskytnutých Ing. Pavlu Janečkovi, jako je bezplatné užívání automobilu, telefonu, bytu, příspěvek na dovolenou apod. – u každé položky seznamu uvést náklady společnosti na zajištění výhody v roce 2017 nebo na její pořízení a dále třídu či jinou specifikaci kvality výrobku či služby,

III. seznam destinací pracovních cest Ing. Pavla Janečka v roce 2017 s uvedením data pracovní cesty a účelu,

IV. seznam účetních případů týkajících se zajištění reklamy (např. mediální, PR služby, inzerce) ve prospěch koncernu Pražská plynárenská, a.s., v roce 2017 s uvedením zprostředkovatele (mediální či reklamní agentury) a média, ve kterém byla reklama publikována, nákladů na tuto reklamu,

V. dokumentace zaměstnaneckých voleb koncernu do dozorčí rady Pražské plynárenské, a.s., zejména protokol o výsledku voleb, seznam návrhů s uvedením toho, kdo návrh kandidáta předložil, počet hlasujících a hlasy pro jednotlivé kandidáty, složení volební komise.

Na tuto žádost reagovala Pražská plynárenská dopisem ze dne 17. 5. 2019 (Příloha č. 2), ve kterém uvedla, že se nepovažuje za osobu povinnou dle zákona o svobodném přístupu k informacím a požadované informace podateli neposkytla. Tuto odpověď lze z hlediska jejího obsahu považovat za rozhodnutí o odmítnutí žádosti podle § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Proti tomuto rozhodnutí podal podatel dne 3. 6. 2019 odvolání (Příloha č. 3), ve kterém namítal, že Pražská plynárenská je povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím a odkazoval se přitom na nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. I. ÚS 1262/17, který aproboval závěry Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu, že společnost Pražská plynárenská Servis distribuce, a.s., jejímž jediným akcionářem je Pražská plynárenská, je povinným subjektem dle zákona o svobodném přístupu k informacím. Podatel v odvolání požadoval, aby mu byly informace poskytnuty.

Reakcí na odvolání podatele byla odpověď představenstva Pražské plynárenské ze dne 2. 7. 2019 (Příloha č. 4), kterou lze dle jejího obsahu kvalifikovat jako rozhodnutí o zamítnutí odvolání. Informace podateli poskytnuty nebyly a rozhodnutí obsahovalo zástupné důvody pro jejich neposkytnutí.

Protože Pražská plynárenská v rozporu s právními předpisy neposkytla podateli požadované informace, podává podatel podnět k provedení přezkumného řízení podle § 94 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu ve spojení s § 16b odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

II.

Podatel namítá, že Pražská plynárenská je povinným subjektem dle zákona o svobodném přístupu k informacím, což jednoznačně vyplývá z recentní judikatury správních soudů i Ústavního soudu. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 23. 11. 2016, č. j. 9 A 191/2015 – 43, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 2. 2017, č. j. 7 As 349/2016 – 23 i Ústavní soud v nálezu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. I. ÚS 1262/17 došly shodně k závěru, že povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím je mj. společnost Pražská plynárenská Servis distribuce, a.s., jejímž jediným akcionářem je Pražská plynárenská (Příloha č. 5). Tento závěr soudy dovodily ze skutečnosti, že uvedená společnost je nepřímo, tj. prostřednictvím dalších společností (mj. i Pražské plynárenské) ovládána veřejnoprávní korporací, a to hlavním městem Prahou. Konkrétně Ústavní soud uvedl, že „[v] nyní posuzovaném případě stěžovatelky je sice jejím jediným akcionářem jiná obchodní společnost - Pražská plynárenská, a.s., jejímž jediným akcionářem je další obchodní společnost - Pražská plynárenská Holding, a.s. Jediným akcionářem

Pražské plynárenské Holding, a.s., je však hl. m. Praha. V popsaném (vertikálně vzestupném) vztahu - stěžovatelka - Pražská plynárenská - Pražská plynárenská Holding - hl. m. Praha - jsou jednotlivé články vždy 100% akcionáři předešlé společnosti, kdy každý tento 100% akcionář je pak výlučným společníkem, a proto i ovládající osobou společnosti (§ 74 zákona o obchodních korporacích), ve které je jediným členem (srov. odstavec 28 odůvodnění napadeného rozsudku Nejvyššího správního soudu). Jak konstatovaly již správní soudy v napadených rozsudcích, stěžovatelka je proto nepřímo, tj. prostřednictvím dalších uvedených obchodních společností, ovládána veřejnoprávní korporací."

Podatel v této věci požaduje informace od Pražské plynárenské jako společnosti, která je jediným akcionářem společnosti, kterou soudy ve výše zmíněných rozhodnutích určily jako povinný subjekt. Tím spíše by měla být povinným subjektem i Pražská plynárenská, která je ve vlastnické struktuře o jeden stupeň blíže hlavnímu městu Praze jakožto veřejnoprávní korporaci. Jediným akcionářem Pražské plynárenské je totiž společnost Pražská plynárenská Holding, a.s. (Příloha č. 6), v níž je zase jediným akcionářem hlavní město Praha (Příloha č. 7).

Tyto závěry podporuje i odborná literatura, podle které „[v]eřejnými institucemi budou dále i obchodní společnosti, v nichž rozhodující vliv uplatňuje stát či územní samosprávný celek nepřímo, tedy prostřednictvím jiných ovládaných právnických osob (které budou rovněž povinnými subjekty) – v opačném případě by se právnické osoby navázané na stát či samosprávný celek vyhnuly své informační povinnosti řetězením vlastnických vztahů“ (FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš. Zákon o svobodném přístupu k informacím a související předpisy: Komentář. 2. vyd. Praha: Linde, 2012, s. 54).

Podatel považuje za vhodné zmínit i nedávný náleží Ústavního soudu ze dne 2. dubna 2019, sp. zn. II. ÚS 618/18 (dále jen „náleží OTE“), na který je ostatně odkazováno i v rozhodnutí o odvolání (Příloha č. 4) a jenž dle názoru podatele koriguje závěry Ústavního soudu z jeho nálezu ze dne 20. června 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, který je v rozhodnutí o odvolání také zmiňován. V nálezu OTE Ústavní soud učinil pro toto řízení několik důležitých závěrů. V bodu 16. nálezu Ústavní soud přímo konstatuje, že „veřejnou institucí podle zákona o svobodném přístupu k informacím je jakákoliv obchodní společnost, jejímž stoprocentním vlastníkem je stát, případně veřejnoprávní korporace.“ Tento závěr podporuje Ústavní soud řadou argumentů. Pravděpodobně nejzásadnější z nich jsou obsaženy v bodech 23. a 24. nálezu OTE. Ústavní soud zde zdůrazňuje, že smyslem ústavně zaručeného práva na informace (které je mj. vyjádřeno i možností žádat o informace prostřednictvím zákona o svobodném přístupu k informacím) je umožnit a usnadnit efektivní veřejnou kontrolu výkonu moci veřejné a rovněž i hospodaření s majetkovými hodnotami, jež jsou veřejnou mocí přímo nebo nepřímo ovládány. Tento smysl bude ovšem bude dle Ústavního soudu zcela naplňován nikoliv omezováním okruhu povinných subjektů dle zákona o svobodném přístupu k informacím, nýbrž naopak tím, že v pochybnostech bude voleno řešení pro jeho rozšíření.

Kromě toho, dle mínění podatele naplňuje Pražská plynárenská znaky veřejné instituce i podle tzv. pětistupňového testu, který Ústavní soud vymezil již v nálezu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06 (dále jen jako „náleží Letiště Praha“). Jednotlivé body tohoto testu jsou následující:

- a) povaha zakladatelského jednání;
- b) hledisko osoby zřizovatele;
- c) subjekt vykonávající vliv ve vztahu ke kreaci orgánů;
- d) existence veřejnoprávního dohledu;
- e) účel založení.

Ad a) V otázce povahy zakladatelského jednání úkonu upozorňuje podatel na argumentaci z nálezu Letiště Praha, kde Ústavní soud uvádí, že „*při zkoumání daného hlediska je totiž namístě rovněž zvažovat celkovou míru ingerence státu při vzniku a zániku instituce, která je daleko intenzivnější u veřejné instituce než u instituce soukromé (při které má podstatně větší převahu její "vlastní" vůle). I když se tedy z pohledu formy zřízení jedná o zakládací akt ve formě zakladatelské listiny ve smyslu obchodního zákoníku, tj. ve formě soukromoprávního úkonu, nelze nereflektovat při úvahách o způsobu založení podniku skutečnost, že zakladatelem je stát, který také podnik ruší a rozhoduje o jeho sloučení, splynutí a rozdělení.*“ Ačkoliv tedy bylo založení Pražské plynárenské formálně soukromoprávním jednáním, nelze dle názoru podatele pominout, že o založení Pražské plynárenské rozhodoval jako jediný akcionář výlučně stát (prostřednictvím Fondu Národního Majetku České republiky, viz Přílohu č. 8). Fakticky jde tak o jednání, která, ač mají soukromoprávní povahu, jsou ve skutečnosti vyjádřením vůle moci veřejné. Dle podatele tedy v otázce založení a zrušení Pražské plynárenské jde o veřejnoprávní znak, nikoliv soukromoprávní.

Ad b) Co se týče druhého znaku, tedy hlediska zřizovatele, jde dle podatele zcela zjevně o znak veřejnoprávní, jelikož zřizovatelem Pražské plynárenské byl veřejnoprávní (státní) subjekt (Fond národního majetku České republiky, viz Přílohu č. 8). Stát prostřednictvím Fondu národního majetku České republiky tak mohl činit právní jednání se závažným dopadem na Pražskou plynárenskou jako takovou, např. rozhodovat o jejím zrušení, volbě a odvolávání členů volených orgánů atd. Pražská plynárenská je navíc dodnes ovládána veřejnoprávním subjektem, a to hlavním městem Prahou (zprostředkovaně přes jinou společnost ovládanou ze 100 % právě hlavním městem Prahou), který v předchozí větě zmíněná jednání může jako (zprostředkovaně) jediný společník rovněž činit. I tento znak je tedy veřejnoprávní povahy.

Ad c) Na základě argumentace obdobné úvahám k otázce povahy zakladatelského jednání lze rovněž konstatovat, že veřejnoprávní povahy je i způsob kreace orgánů Pražské plynárenské. Ačkoliv se tak znovu děje formálně soukromoprávním úkonem, nelze pominout, že jediným akcionářem Pražské plynárenské je (zprostředkovaně) hlavní město Praha, které má úplnou kontrolu nad podobou, počtem a složením jednotlivých orgánů Pražské plynárenské. Ve svém faktickém důsledku, i přes svou zdánlivě soukromoprávní povahu, tedy díky 100% kontrole (byť zprostředkovanou přes jinou instituci ze 100 % ovládanou hlavním městem Praha) Pražské plynárenské hlavním městem Prahou jako jediným jejím

akcionářem, je třeba i tento znak (s odkazem mj. na zmíněnou argumentaci Ústavního soudu v nálezu Letiště Praha) považovat za veřejnoprávní, jelikož jde znovu o projev vůle moci veřejné prostřednictvím soukromoprávního jednání.

Ad d) Závěry zmiňované v předcházejícím odstavci jsou rovněž plně platné i v otázce dohledu nad Pražskou plynárenskou. Hlavní město Praha má totiž jako 100% akcionář společnosti, jež je 100% akcionářem Pražské plynárenské, nad Pražskou plynárenskou plnou kontrolu, a to i v otázkách dozoru (rozhoduje např. o tom, kdo bude členem dozorčí rady, která, ač je formálně zřízena soukromoprávně, podléhá vlivu hlavního města Prahy jako, byť zprostředkovaně, výlučného akcionáře atd.). Rovněž tento znak je (i přes svou formálně soukromoprávní povahu) třeba považovat za veřejnoprávní.

Ad e) K tomuto bodu testu podatel uvádí, že dle Ústavního soudu (bod 23. nálezu OTE) není relevantní ani námitka „že dané subjekty nesledují veřejný účel – i tam, kde jsou veřejné prostředky užívány v souladu se zákonem k soukromým účelům, je třeba dbát na to, aby se tak dělo hospodárně. Jinými slovy, nelze akceptovat iracionální či neekonomické nakládání s veřejnými prostředky snad pouze proto, že se tak děje v rámci podnikatelské činnosti daného subjektu.“ I přesto, že dle vyjádření Pražské plynárenské spočívá její činnost v obchodování s plynem, nelze dle názoru podatele zcela pominout, že Pražská plynárenská hospodaří mj. i s veřejnými prostředky, jelikož je subjektem, na němž má majetkovou účast veřejnoprávní subjekt (hlavní město Praha) jako její (zprostředkovaně) jediný akcionář.

Podatel tedy na závěr dodává, že byly splněny všechny body testu a že lze v souladu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu s jistotou konstatovat, že povaha Pražské plynárenské je veřejnoprávní. Tím je zároveň možné ji považovat za veřejnou instituci a povinný subjekt dle zákona o svobodném přístupu k informacím.

III.

Jako další argument, proč žádosti podatele nebylo vyhověno, uvádí Pražská plynárenská, že podatel ve svém odvolání nevysvětluje, z jakého důvodu o informace na základě žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím žádá. Pražská plynárenská se podivuje nad skutečností, že podatel nevyužívá toho, že Česká pirátská strana, již je podatel členem, má zastoupení v dozorčí radě Pražské plynárenské a nezíská požadované informace tímto způsobem.

Podatel v reakci na tento názor Pražské plynárenské uvádí, že dle zákona o svobodném přístupu k informacím může být žadatelem kdokoli. Zákon o svobodném přístupu k informacím žádná omezení práva na informace za situace, kdy žadatel má možnost si požadované informace obstarat jinou cestou, neobsahuje. Podatel dodává, že toliko realizuje své právo zaručené nejen zákonem o svobodném přístupu k informacím, ale i LZPS. Tato námitka Pražské plynárenské nemá oporu v žádném z právních předpisů a působí spíše jako účelové tvrzení sloužící k vyhýbání se povinnosti, kterou jí ukládá zákon.

Podatel nadto dodává, že požadované informace není a nebyl schopen získat ani z titulu členství představitelů České pirátské strany v dozorčí radě Pražské plynárenské, jelikož ta v této věci neposkytuje

součinnost. Pro dokreslení reálné situace v Pražské plynárenské podatel podotýká, že dozorčí radě nejsou poskytovány ani jiné informace, které jsou zásadní pro její činnost jako kontrolního orgánu, např. zprávy z jednání představenstva Pražské plynárenské (Příloha č. 9).

IV.

V souvislosti s námitkou Pražské plynárenské, že informace požadované podatelem není možné poskytnout, jelikož jejich poskytnutím by bylo zasaženo do soukromí osob, jichž se tyto informace týkají, uvádí podatel následující.

Podatel připomíná nález Ústavního soudu ze dne 17. října 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16, který je ostatně zmíněn i v rozhodnutí o odvolání (Příloha č. 4). V tomto tzv. „platovém“ nálezu se Ústavní soud zabýval střetem práva na svobodný přístup k informacím a práva dotčených subjektů na ochranu soukromí. Ústavní soud zde vymezil čtyřstupňový test, za jehož splnění je možné poskytnout informace, i když by potenciálně mohly zasáhnout do soukromí osoby, již se týkají. Všechny podmínky tohoto testu musí být splněny kumulativně. Těmito podmínkami jsou:

- a) účelem vyžádání informace je přispět k diskusi o věcech veřejného zájmu,
- b) informace samotná se týká veřejného zájmu;
- c) žadatel o informaci plní úkoly či posílání dozoru veřejnosti či roli tzv. „společenského hlídacího psa“;
- d) informace existuje a je dostupná.

Ad a) Žádost o informace podaná podatelem byla vedena za účelem přispět k diskusi o věcech veřejného zájmu. Podatel v žádosti přímo uvádí (viz Přílohu č. 1), že požadované informace mají sloužit jako jeden z podkladů k prověření informací z článku vydaného webem Echo24 s názvem „*Praxe v Pražské plynárenské za éry Krnáčové: Objednávky celkově za miliony bez výběrového řízení*“ (Příloha č. 10). Informace z tohoto článku nasvědčují tomu, že Pražská plynárenská nestandardním způsobem hospodaří s prostředky, kterými disponuje. Informace požadované ve své žádosti pak podatel zamýšlí použít právě jako příspěvek k diskusi o otázce hospodaření Pražské plynárenské, jejího zlepšení a dosažení její větší transparentnosti.

Ad b) Informace požadované podatelem se bezesporu týkají veřejného zájmu – hospodaření Pražské plynárenské jakožto subjektu (zprostředkovaně) ovládaného hlavním městem Prahou a hospodařícího s *de facto* veřejnými prostředky, zejména pochybností o korektním hospodaření Pražské plynárenské. Podatel si v tomto bodě dovoluje odkázat na argumentaci uvedenou v předchozím odstavci pod písm. a).

Ad c) Podatel má za to, že splňuje definici tzv. „společenského hlídacího psa“ ve smyslu tohoto testu. Dodává, že právě prostřednictvím svých politických zástupců může veřejnost artikulovat (a také v reálném světě artikuluje) své zájmy a dohlížet na to, zda jsou věci veřejné spravovány řádným způsobem

a zda je i hospodárně nakládáno s veřejnými prostředky. Podatel je navíc členem politické strany, která byla založena za účelem působit ve veřejném dění jako zmíněný „společenský hlídací pes“ - jedním z cílů České pirátské strany je dosáhnout větší transparentnosti hospodaření veřejných subjektů a vyvolat veřejnou diskusi o těchto otázkách.

Ad d) Podatel má důvodně za to, že jím požadované informace existují a jsou dostupné. Ostatně kdyby tomu tak nebylo, nepochybně by tuto skutečnost Pražská plynárenská a členové jejího představenstva ve svých rozhodnutích zmínili.

Vzhledem k tomu, že i tento test byl splněn, je Pražská plynárenská dle názoru podatele povinna jím požadované informace podateli poskytnout.

V.

Na základě výše uvedeného podatel tvrdí, že byl rozhodnutími Pražské plynárenské a jejího představenstva zkrácen na svém právu na informace a že ze strany Pražské plynárenské byly porušeny ustanovení zákona o svobodném přístupu k informacím, protože měla podateli poskytnout požadované informace, a proto v souladu s § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím podatel navrhuje, aby Úřad pro ochranu osobních údajů vydal následující:

ROZHODNUTÍ

1. Rozhodnutí představenstva Pražské plynárenské ze dne 2. 7. 2019 o odvolání proti rozhodnutí Pražské plynárenské o odmítnutí žádosti o informace se zrušuje.
2. Rozhodnutí Pražské plynárenské ze dne 17. 5. 2019 o odmítnutí žádosti o informace se zrušuje.
3. Pražské plynárenské se nařizuje, aby podateli poskytla následující informace:

I. rozpis všech nákladů vzniklých v roce 2017 v koncernu Pražská plynárenská, a.s., ve prospěch Ing. Pavla Janečka (např. odměna a podíl na zisku v Pražské plynárenské, a.s., a jí ovládaných obchodních společností, plnění z uzavřených smluv apod.),

II. seznam dalších výhod poskytnutých Ing. Pavlu Janečkovi, jako je bezplatné užívání automobilu, telefonu, bytu, příspěvek na dovolenou apod. – u každé položky seznamu uvést náklady společnosti na zajištění výhody v roce 2017 nebo na její pořízení a dále třídu či jinou specifikaci kvality výrobku či služby,

III. seznam destinací pracovních cest Ing. Pavla Janečka v roce 2017 s uvedením data pracovní cesty a účelu,

IV. seznam účetních případů týkajících se zajištění reklamy (např. mediální, PR služby, inzerce) ve prospěch koncernu Pražská plynárenská, a.s., v roce 2017 s uvedením zprostředkovatele (mediální či reklamní agentury) a média, ve kterém byla reklama publikována, nákladů na tuto reklamu,

V. dokumentaci zaměstnaneckých voleb koncernu do dozorčí rady Pražské plynárenské, a.s., zejména protokol o výsledku voleb, seznam návrhů s uvedením toho, kdo návrh kandidáta předložil, počet hlasujících a hlasy pro jednotlivé kandidáty, složení volební komise,

to vše v elektronické podobě ve strojově čitelném formátu do datové schránky podatele 4memzkm.

Mgr. et Mgr. Jakub Michálek

Přílohy:

1. Žádost o informace ze dne 20. 4. 2019
2. Odpověď na žádost o informace ze dne 17. 5. 2019
3. Odvolání ze dne 3. 6. 2019
4. Odpověď na odvolání ze dne 2. 7. 2019
5. Výpis z obch. rejstř. Pražská plynárenská Servis distribuce, a.s.
6. Výpis z obch. rejstř. Pražská plynárenská, a.s.
7. Výpis z obch. rejstř. Pražská plynárenská Holding, a.s.
8. Notářský zápis o zakladatelské listině Pražské plynárenské
9. Kopie článku z týdeníku Respekt
10. Kopie článku z webu Echo24